

Mál nr. 138/2021

M og
V v/ slysatryggingar ökumanns og eiganda.**Ágreiningur um rétt til að fella niður bætur vegna rangra upplýsinga við tjónsuppgjör.****Gögn.**

1. Málskot, móttakið 7.4.2021, ásamt fylgigögnum.
2. Bréf V, dags. 16.4.2021, ásamt fylgigögnum.
3. Frekari upplýsingar frá M ásamt viðbrögðum V við þeim upplýsingum.

Málsatvik.

M varð fyrir líkamstjóni í umferðarslysi 9. febrúar 2018 þegar hún missti stjórn á bifreið sinni sem hún ók lenti á vegriði á Reykjanesbraut í námunda við Hvassahraun. Bifreið hennar var tryggt samkvæmt slysatryggingu ökumanns og eiganda hjá V. Af hálfu A, lögmannsstofu sem gætti hagsmuna hennar vegna tjónsins, var útbúin sameiginleg matsbeiðni af hálfu M og V, þar sem tveir menn, B læknir og D lögmaður, voru fengnir til að meta þær afleiðingar sem M bjó við af völdum slyssins. Í matsbeiðninni var svarað neitandi sérstakri spurningu hvort M (tjónþoli) hafi áður orðið fyrir líkamstjóni eða örorka hennar verið metin af öðru tilefni en þeim tjónsatburði sem beiðnin varðaði, þ.e. umferðarslysinu 9. febrúar 2018. Umbeðin matsgerð lá fyrir 30. janúar 2020. Í matsgerðinni er vísað til læknaþreftiltekins heilsugæslulæknis frá 29. apríl 2019, þar sem fram kom að hinn 12. desember 2013 hafi M verið farþegi í strætisvagni sem hafi stöðvað skyndilega og hún henst fram í sætið fyrir framan og fengið höfuðhögg hægra megin. Hún hafi verið með gleraugu sem hafi meitt hana fyrir ofan eyrað. Hún hafi ekki misst meðvitund, en strax eftiróhappið fundið fyrir höfuðverk, ógleði og ljósfælni og kastað upp. Um tíma hafi hún glímt við afleiðingar þessa höfuðhöggs. Enn fremur kemur fram í matsgerðinni að á matsfundi 22. janúar 2020 með þeim B og D hafi M staðfest framangreindar heilsufarsupplýsingar auk þess sem tekið er fram í matsgerðinni að M kveðst ekki hafa lent í öðrum slysum en að framan greinir og hafi að öðru leyti verið almennt hraust fyrir slysið í febrúar 2018. Einnig hafi komið fram að hún hafi með tímanum alveg jafnað sig eftir slysið 12. desember 2013 og ekki hafi farið fram örorkumat vegna þess. Var niðurstaða matsmannanna sú að M byggi við varanlegar afleiðingar af völdum slyssins 9. febrúar 2018 sem væru raktar til tognunar á háls-, brjóst- og lendhygg með tíðum álagsverkjum, eymslum og hreyfiskerðingu og áfallastreitueinkennum. Varanlegur miski var metinn 20 stig og varanleg örorka 17%.

Á grundvelli matsgerðarinnar var 7. febrúar 2020 af hálfu M gerð krafa um bætur úr slysatryggingunni samtals að fjárhæð 16.404.893 krónur að meðtöldum vöxtum.

Hinn 11. sama mánaðar sendi V matsmönnum matsgerð læknis og lögfræðings, dags. 10. október 2016, vegna slyssins 12. desember 2013, en samkvæmt því mati hafði M vegna þessa fyrra slyss verið metin til 15 stiga varanlegs miska og 15% varanlegrar örorku. Um leið var á það bent að ekki hafi verið óskað eftir afriti af þessari fyrri matsgerð né upplýsinga um niðurstöður samkvæmt henni auk þess sem ljóst sé að misfarist hafi að senda þessa matsgerð til matsmannanna. Þá var þeirri fyrirspurn beint til matsmannanna hvort eldri matsgerðin feli í sér endurskoðun á matsgerðinni frá 30. janúar 2021.

Í endurskoðaðri matsgerð þeirra A og B, dags. 20. maí 2020, kemur fram að matsmennirnir hafi enga ástæðu haft til að vefengja þær upplýsingar sem M veitti á matsfundinum 22. janúar sama ár, enda hafi þá ekki legið fyrir í málinu nein matsgerð vegna slyssins 12. desember 2013. Var niðurstaða matsmannanna að í matsgerðinni vegna slyssins í desember 2013 væri lýst mjög svipuðum einkennum og M hafi lýst á matsfundi með þeim 22. janúar 2020, þ.e. einkennum frá höfði og hálsi. Þó sé ljóst við samanburð á læknisskoðun á matsfundi 11. maí 2016 vegna fyrra slyssins og 22. janúar 2020 vegna síðara slyssins að hreyfiskerðing hafi heldur aukist bæði í hálsi og baki. Í ljósi þessa töldu matsmennirnir hæfilegt að meta varanlegan miska af völdum slyssins 9. febrúar 2018 til 5 stiga vegna versunar á einkennum frá hálsi og baki og andlegu ástandi auk þess sem varanleg örorka vegna þessa slyss væri hæfilega metin 5%. Aðrar niðurstöður matsgerðarinnar varðandi tímabundna þætti og stöðugleikapunkt væru óbreyttar.

Í kjölfar þess að hin endurskoðaða matsgerð lá fyrir var af hálfu M hinn 22. maí 2020 gerð á ný krafa um bætur úr slysatryggingunni, samtals að fjárhæð 5.639.855 krónur. Með bréfi V, dags. 25. júní sama ár, var kröfu M hafnað. Vísaði félagið til þess að þrátt fyrir að M hafi verið metin til varanlegrar örorku vegna slyssins 12. desember 2013 hafi hún í matsbeiðninni til B og D svarað því neitandi að hún hafi áður orðið fyrir líkamstjóni eða örorka hennar verið metin af öðru tilefni auk þess sem hún kvaðst hafa almennt verið heilsuhraust um ævina. Þá hafi hún á matsfundi hjá B og D fullyrt að hún hafi með tímanum jafnað sig eftir slysið 12. desember 2013 og ekki verið metin til örorku vegna þess. Með vísan til þessa var það afstaða V að M hafi af ásetningi veitt rangar upplýsingar um slysið 12. desember 2013 sem hún vissi eða hefði mátt

vita að gætu leitt til þess að greiddar yrðu út bætur sem hún átti ekki rétt til. Af þessum sökum hafi hún að öllu leyti fyrirgert rétti sínum til bóta samkvæmt 2. mgr. 120 gr. laga um váttryggingarsamninga.

M hefur gefið þá skýringu að hún hafi greinilega ekki alveg áttað sig á spurningunni vegna slyssins 12. desember 2013 sem fyrir hana var lagt á matsfundinum hjá B og D, en hún hafi einblínt á það að hún væri á matsfundi vegna slyssins 9. febrúar 2018. Þá sé ekki hægt að líta fram hjá því að hún sé pólsk og þrátt fyrir góða íslenskukunnáttu geti alltaf átt sér stað einhvers konar misskilningur tengdur tungumálaskilningi. Hinn 28. febrúar 2020 hafi M leitað til A og þá hafi verið skráð í málaskráningarkerfi lögmannsstofunnar: „Hefur lent áður í slysi í strætó, var þá metin, [V] greiddi þá, áverkar á höfði, finnur fyrir versnun núna, meira í baki núna.“ M kveðst sannanlega ekki hafa meðvitað veitt rangar eða ófullnægjandi upplýsingar, þvert á móti hafi hún staðið í þeirri trú að allar nauðsynlegar upplýsingar lægju fyrir og vegna tungumálamisskilnings á matsfundi hafi hún hreinlega ekki áttað sig almennilega á spurningu matsmanna varðandi fyrra örorkumat. Það hafi aldrei verið ætlun hennar að leyna eldra slysinu. Þá hefur af hálfu A verið gefin sú skýring að fyrrgreind matsbeiðni hafi verið útbúin af starfsmanni A og ekki verið borin sérstaklega undir M áður en hún var send V til undirritunar og hafi M ekki haft neina aðkomu að gerð beiðninnar. Það hafi farið fram hjá starfsfólki A að M hafði áður gengist undir örorkumat og af þeim sökum hafi því verið svarað neitandi að M hafi áður orðið fyrir líkamstjóni eða örorka hennar verið metin af öðru tilefni.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 120. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga skal sá sem hyggst hafa uppi kröfu gegn váttryggingafélagi veita því upplýsingar og afhenda gögn sem hann á aðgang að og félagið þarf til þess að geta metið ábyrgð sína og greitt út váttryggingarfjárhæðina. Þá segir í 2. mgr. sömu lagagreinar að sá sem við tjónsuppgjör veitir rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að geta leitt til þess að greiddar verði út bætur sem hann á ekki rétt til glatar öllum rétti til krafna á hendur félaginu samkvæmt þessum og öðrum váttryggingarsamningum vegna sömu atvika. Sé háttsemin ekki alvarleg, hún varði einungis lítinn hluta kröfunnar eða ef sérstakar ástæður mæla með því getur hann þó fengið bætur að hluta.

Samkvæmt gögnum málsins er ekki um það deilt að M hafi orðið fyrir meiðslum þegar hún lenti í umferðaróhappi í bifreið sinni 9. febrúar 2018. Hins vegar komu rangar upplýsingar fram í fyrrgreindri matsbeiðni til matsmannanna B og D varðandi það líkamstjón sem hún varð fyrir af völdum slyssins 12. desember 2013. Enn fremur komu ekki fram réttar upplýsingar á matsfundi hjá B og D um að hún hafi verið metin til örorku vegna fyrra slyssins. Hvað sem því líður þá mun M hafa við skráningu málsins hjá A hafa upplýst um slysið í desember 2013 og jafnframt að hún hafi fengið greiddar bætur frá V vegna þess. Ekki er efni til að vefengja að M hafi veitt lögmannsstofunni þessar upplýsingar. Þykir þannig mega ganga út frá að M hafi ekki ætlað að halda upplýsingum um fyrra slysið leyndum fyrir lögmanni sínum.

Sameiginleg matsbeiðni til B og D mun hafa verið útbúin af A og fyrir mistök starfsfólks A kom ranglega fram í beiðninni að M hafi ekki áður orðið fyrir líkamstjóni eða örorka hafi ekki verið metin af öðru tilefni en þeim tjónsatburði sem matsbeiðnin varðar og að M hafi almennt verði heilsuhraust um ævina. M er af erlendu bergin brotin en mun tala góða íslensku. Verður því ekki útilokað og að öllu virtu jafnvel taldar meiri líkur en minni að hún hafi misskilið spurningar matsmanna varðandi mat á örorku hennar af völdum slyssins 12. desember 2013. Samkvæmt þessu og að virtum gögnum málsins að öðru leyti verður ekki talið að fram sé komin nægileg sönnun þess að við undirbúning og framkvæmd matsgerðarinnar hafi M vísvitandi veitt rangar upplýsingar sem gátu leitt til þess að hún fengi hærra bætur en hún átti rétt til. Hún hefur því ekki glatað rétti sínum til bóta á grundvelli 2. mgr. 120. gr. laga nr. 50/1993 og telst því eiga rétt til bóta úr slysatryggingunni fyrir það líkamstjón sem hún sannanlega varð fyrir í umferðarslysinu 9. febrúar 2018.

Niðurstaða.

M, á rétt á bótum úr slysatryggingu öikumanns og eiganda hjá V.

Reykjavík, 18. maí 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.